

Na osnovu člana 15. Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05) i člana 61. stav 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02), direktor Uprave za indirektno oporezivanje donosi

U P U T S T V O

O CARINSKOM POSTUPKU U SLOBODNIM ZONAMA

GLAVA I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim Uputstvom bliže se propisuje postupanje carinskih organa kod unosa i smještaja u i iznošenja robe iz slobodne zone, odobravanje evidencije zaliha, carinski nadzor, carinski postupci nad robom smještenoj u slobodnoj zoni, nastanak carinskog duga i druga pitanja u vezi s robom u slobodnoj zoni.

Član 2. (Pravni osnov)

Postupanje s robom pri unosu i smještaju u i iznošenju iz slobodne zone, te dok je roba smještena u slobodnoj zoni, regulirano je:

- odredbama člana 159. do 173. Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 57/04, 51/06 i 93/08), (u dalnjem tekstu: Zakon),
- odredbama člana 402. do 416. Odluke o provedbenim propisima Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 63a/04, 60/06 i 57/08), (u dalnjem tekstu: Odluka),
- propisima o popunjavanju carinske prijave i
- odredbama ovog Uputstva.

Član 3. (Osnivanje slobodne zone)

Osnivanje slobodne zone, upravljanje, te uvjeti za obavljanje djelatnosti u slobodnoj zoni i druga pitanja vezana za rad slobodne zone regulirana su Zakonom o slobodnim zonama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 03/02 i 13/03).

Član 4.
(Slobodna zona s aspekta carinskih propisa)

Prema carinskim propisima, slobodna zona je dio carinskog područja Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: BiH) ili objekti smješteni u tom području i odvojeni od ostalog carinskog područja, a u kojima se:

- a) za robu koja nije bh. roba (u dalnjem tekstu: strana roba), s aspekta naplate uvoznih dažbina i primjene mjera trgovinske politike (izuzev ako se takve mjere odnose na ulazak robe u carinsko područje BiH, npr. uvozna dozvola pri ulasku robe u carinsko područje), uz uvjet da roba nije stavljena u slobodan promet ili u neko drugo carinski odobreno postupanje ili upotrebu, smatra da nije u carinskom području, odnosno da nije korištena ili trošena drugačije od uvjeta predviđenih u carinskim propisima,
- b) bh. roba namijenjena izvozu, za koju postoji propis koji regulira posebne oblasti (npr. mjere poljoprivredne politike za izvoz određene robe i druge izvozne podsticajne mjere), samim tim što je smještena u slobodnoj zoni, može da se kvalificuje za mjere koje su obično vezane za izvoz robe.

Član 5.
(Vrsta slobodne zone i carinski nadzor)

(1) Slobodna zona može biti:

- a) slobodna zona kontrolnog tipa I - zona u kojoj carinske kontrole načelno počivaju na postojanju i nadzoru ograda, kao i na nadzoru ulaza i izlaza,
- b) slobodna zona kontrolnog tipa II - zona na koju se, bez odstupanja od člana 402. do 406. i člana 415. Odluke, primjenjuju odredbe propisane za postupak carinskog skladištenja. Na slobodnu zonu kontrolnog tipa II ne primjenjuje se član 164., 169., 172. i odredbe iz člana 34. i 35. i 197. Zakona koje se odnose na slobodne zone.

(2) Područje slobodne zone kontrolnog tipa I i neposredan pristup tim prostorima, uključujući i njihov ulazni i izlazni prostor, pod carinskim su nadzorom, kao i roba, prijevozna sredstva i lica koja ulaze u ili napuštaju to područje. Područje slobodne zone mora biti ograđeno na način koji carinskom organu omogućava provedbu carinskog nadzora i sprječava nepropisno unošenje u i iznošenje iz slobodne zone bilo kakve robe. Prostor neposredno izvan ograda mora omogućiti adekvatan carinski nadzor i tom prostoru se može pristupiti uz suglasnost nadležnog nadzornog carinskog ureda.

(3) Ulazni i izlazni prostor područja slobodne zone kontrolnog tipa II ne podliježe carinskom nadzoru.

(4) Za provedbu carinskog nadzora nad slobodnom zonom i robom smještenoj u slobodnoj zoni, mjesno je nadležan carinski ured na području na kojem se nalazi slobodna zona, a koji je određen kao nadzorni za odnosnu slobodnu zonu (u dalnjem tekstu: nadzorni carinski organ).

**GLAVA II. KORISNIK SLOBODNE ZONE, ODOBRAVANJE
EVIDENCIJE ZALIHA U SLOBODNOJ ZONI I DRUGA ODOBRENJA**

Član 6.
(Korisnik slobodne zone)

(1) Korisnik slobodne zone (u dalnjem tekstu: korisnik zone) može biti osnivač zone i druga domaća i strana pravna i fizička lica, a isti obavljaju privrednu djelatnost u slobodnoj zoni na osnovu ugovora o korištenju slobodne zone, zaključenog s osnivačem slobodne zone.

(2) Ako je korisnik zone strano lice, isto mora imati ovlaštenog zastupnika, koji će, u svoje ime i za njegov račun, pred carinskim organima, obavljati carinske radnje i postupke predviđene carinskim propisima u vezi s robom koja se smješta u slobodnu zonu.

(3) Osnivač slobodne zone dužan je obavijestiti nadzorni carinski organ o svakom zaključenom ugovoru o korištenju slobodne zone, kao i o svakom raskidu takvog ugovora. Obavijest mora sadržavati naziv slobodne zone, broj i datum zaključenog ugovora, te naziv, identifikacioni broj i djelatnost korisnika zone.

(4) Osnivač slobodne zone dužan je voditi evidenciju svih ugovora o korisnicima u slobodnoj zoni, koja u svakom momentu, za potrebe kontrole, treba biti na raspolaganju nadzornom i drugim kontrolnim carinskim organima.

Član 7.

(Zahtjev za odobravanje
evidencije zaliha u slobodnoj zoni)

(1) Korisnik zone, neovisno o tipu slobodne zone, radi carinskog nadzora, mora na propisan način voditi evidenciju o unosu u i iznošenju robe iz slobodne zone, te o upotrebi i promjenama na robi.

(2) Korisnik zone kontrolnog tipa I dužan je, prije početka obavljanja djelatnosti u slobodnoj zoni, ishoditi odgovarajuće odobrenje za vođenje evidencije. Zahtjev za odobravanje oblika i sadržaja vođenja evidencije zaliha robe u slobodnoj zoni, taksiran propisanom administrativnom taksom za zahtjev i za izdavanje odobrenja, u dva primjerka, podnosi se Odsjeku za carine pri regionalnom centru mjesno nadležnom prema mjestu gdje se nalazi slobodna zona.

(3) Zahtjev iz stava (2) ovog člana treba sadržavati sljedeće podatke:

- detaljan opis djelatnosti koje korisnik namjerava obavljati u slobodnoj zoni, koja informacija se smatra kao obavijest iz člana 166. stav 1. Zakona,
- predloženi način vođenja evidencije shodno članu 408. Odluke, odnosno članu 16. ovog Uputstva,
- podatke o vrsti i carinskom statusu robe (bh. roba ili strana roba) koja će biti predmet navedenih djelatnosti,
- kada je moguće, podatke o carinskom postupku prema kojem se trebaju obavljati navedene djelatnosti,
- te sve druge podatke koji su potrebni carinskim organima da bi osigurali pravilnu primjenu propisa, a prije svega da omogućavaju provedbu carinskog nadzora nad poslovanjem korisnika u slobodnoj zoni.

Uz zahtjev se prilaže ugovor o korištenju slobodne zone zaključen s osnivačem zone, u dva primjerka, u originalu ili ovjerenoj kopiji.

(4) Obrasci zahtjeva za odobravanje oblika i sadržaja vođenja evidencije zaliha u slobodnoj zoni dati su u prilozima ovog Uputstva i to:

- u Prilogu 1. - obrazac zahtjeva za odobravanje oblika i sadržaja vođenja evidencije zaliha strane robe,
- u Prilogu 2. - obrazac zahtjeva za odobravanje oblika i sadržaja vođenja evidencije zaliha bh. robe.

(5) Korisnik zone kontrolnog tipa II podliježe odobravanju oblika i sadržaja evidencije zaliha robe prema članu 102. Zakona.

Član 8.

(Odobravanje evidencije zaliha u slobodnoj zoni)

(1) Nadležni carinski organ iz člana 7. stav (2) ovog Uputstva, po prijemu zahtjeva korisnika zone kontrolnog tipa I za odobravanje oblika i sadržaja vođenja evidencije zaliha robe u slobodnoj zoni, isti dostavlja nadzornom carinskom organu na prethodnu provjeru i mišljenje u vezi predloženog načina vođenja evidencije.

(2) Ako nadzorni carinski organ, u prethodnoj provjeri, utvrdi da predloženi oblik i način vođenja evidencije od strane korisnika zone, omogućava provedbu carinskog nadzora nad unosom u i iznošenjem robe iz slobodne zone i poslovanjem korisnika u zoni, tj. da udovoljava zahtjevima iz člana 408. Odluke, odnosno iz člana 16. ovog Uputstva, o tome u pisanom obliku dostavlja mišljenje nadležnom carinskom organu iz člana 7. stav (2) ovog Uputstva, koji organ, nakon toga, shodno članu 406. Odluke, donosi rješenje kojim odobrava oblik i sadržaj evidencije zaliha u slobodnoj zoni.

- (3) Ogledni primjer rješenja iz stava (2) ovog člana dat je u prilozima ovog Uputstva i to:
- u Prilogu 3. - za odobravanje oblika i sadržaja evidencije za stranu robu,
 - u Prilogu 4. - za odobravanje oblika i sadržaja evidencije za bh. robu.

(4) Sastavni dio rješenja kojim se odobrava oblik i sadržaj evidencije zaliha robe u slobodnoj zoni je izgled i sadržaj evidencije zaliha u slobodnoj zoni koju je odobrio nadzorni carinski organ.

(5) Ako je korisnik zone strano lice, u rješenju kojim se odobrava oblik i sadržaj evidencije o robi u slobodnoj zoni, obavezno se navode i podaci o njegovom ovlaštenom zastupniku i vrsti zastupanja.

Član 9.

(Izmjene ili dopune u vođenju evidencije zaliha u slobodnoj zoni)

(1) Ako nadzorni carinski organ u obavljanju carinskog nadzora, utvrdi da odobreni način vođenja evidencije ne omogućava ili više ne omogućava efikasnu provedbu mjera carinskog nadzora nad poslovanjem korisnika u slobodnoj zoni, od korisnika slobodne zone će, pismenim podneskom, zatražiti da u roku određenom mu prema okolnostima slučaja, predloži odgovarajuće izmjene ili dopune u načinu vođenja evidencije. Nakon toga, dostavljene izmjene i dopune evidencije zaliha robe nadzorni carinski organ dostavlja carinskom organu iz člana 7. stav (2) ovog Uputstva na daljnji postupak radi odgovarajuće izmjene ili dopune rješenja o odobravanju oblika i sadržaja evidencije zaliha u slobodnoj zoni.

(2) Ako korisnik zone u određenom roku ne predloži odgovarajuće izmjene ili dopune u načinu vođenja evidencije zaliha robe ili ako nadzorni carinski organ u više puta utvrdi veće nepravilnosti u načinu vođenja evidencije, odnosno ako utvrdi manjak ili nestanak robe koji se ne može opravdati na prihvatljiv način, carinskom organu iz člana 7. stav (2) ovog Uputstva podnijet će prijedlog za ukidanje rješenja o odobravanju oblika i sadržaja evidencije zaliha u slobodnoj zoni u skladu sa članom 9. Zakona.

(3) U slučaju ukidanja rješenja o odobravanju oblika i sadržaja evidencije zaliha robe u slobodnoj zoni, korisnik zone ne može više obavljati djelatnosti na koje se odnosi ukinuta odobrena evidencija. Postojeće zalihe robe se tretiraju kao da je roba unesena ili ponovno unesena u carinsko područje BiH i istoj korisnik zone mora odrediti carinski odobreno postupanje ili upotrebu u roku određenom u rješenju kojim se ukida odobrena evidencija.

(4) Postupak za izmjenu, dopunu ili ukidanje rješenja o odobravanju oblika i sadržaja evidencije zaliha robe u slobonoj zoni može pokrenuti i korisnik zone. Po službenoj dužnosti, taj postupak, osim nadzornog carinskog organa, može pokrenuti i drugi kontrolni carinski organ.

(5) Ukoliko Sektor za poreze Uprave za indirektno oporezivanje, u kontroli iz njegove nadležnosti, nađe kod korisnika zone nepravilnosti koje se odnose na povredu pravila vezanih za carinske postupke, o tome će obavijestiti Odsjek za kontrolu u Sektoru za carine, kako bi taj Odsjek, radi reguliranja nastale situacije, mogao preduzeti odgovarajuće radnje.

Član 10. (Građenje u slobodnoj zoni)

(1) Zahtjev za izdavanje odobrenja za građenje u slobodnoj zoni ili kada se vrši adaptacija objekta u slobodnoj zoni, shodno članu 404. Odluke, podnosi se u pisanim obliku carinskom organu iz člana 7. stav (2) ovog Uputstva.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana mora da sadrži aktivnosti za koje će se izgrađeni, odnosno adaptirani objekat koristiti, kao i sve informacije potrebne za izdavanje odobrenja.

(3) Odobrenje po zahtjevu iz stava (1) ovog člana se izdaje samo u slučaju kada nije ugrožena primjena carinskih propisa.

GLAVA III. UNOS I SMJEŠTAJ ROBE U SLOBODNU ZONU

Član 11. (Unos, smještaj i carinski nadzor nad robom)

(1) U slobodnu zonu može se unijeti i smještati strana roba i bh. roba.

(2) Ako se u slobodnu zonu smješta roba koja po svojoj prirodi predstavlja opasnost ili može štetiti drugoj robi ili koja iz drugih razloga zahtijeva posebno postupanje, nadzorni carinski organ može zahtijevati njen smještaj u prostorije koje su specijalno opremljene za njeno prihvatanje.

(3) Carinski nadzor nad robom koja se unosi u i iznosi iz slobodne zone vrši se na osnovu podataka o korisniku zone, vrsti i količini robe i broju koleta.

(4) Sva roba koja ulazi u slobodnu zonu mora se prijaviti nadzornom carinskom organu, koji provjerava podnesene isprave i prijevozno sredstvo, te na osnovu podataka iz stava (3) ovog člana zadužuje unos robe u slobodnu zonu, odnosno razdužuje iznos robe iz zone kroz evidencije u kontrolnicima koje vodi nadzorni carinski organ. Nadzorni carinski organ može, prema njegovoj procjeni i analizi rizika, da izvrši i pregled robe.

(5) U skladu sa članom 164. stav 2. Zakona, roba koja se unosi u slobodnu zonu obavezno se pokazuje nadzornom carinskom organu i prolazi kroz propisane radnje i postupke kada:

- a) je bila stavljena u carinski postupak koji se razdužuje prilikom njenog ulaska u slobodnu zonu, osim kada se po odredbama kojima je taj postupak propisan, pokazivanje robe ne zahtijeva,
- b) je smještena u slobodnu zonu na osnovu rješenja za odobravanje povrata ili odustajanja od naplate uvoznih dažbina,
- c) se bh. roba kvalifikuje za mjere iz člana 159. tačka b) Zakona, odnosno iz člana 4. tačka b) ovog Uputstva.

Član 12.

(Dokumenta potrebna za unos i
smještaj strane robe u slobodnu zonu)

(1) Strana roba se unosi i smješta u slobodnu zonu kontrolnog tipa I na osnovu:

- a) provozne carinske prijave (TR prijava), kada se roba od ulaznog graničnog carinskog ureda, po provoznom postupku, direktno upućuje u slobodnu zonu, te u slučaju kada se u slobodnu zonu smješta strana roba koja je bila u privremenom smještaju na drugom dijelu carinskog područja BiH; ili na osnovu TIR karneta kada se roba prevozi uz primjenu te isprave; ili ATA karneta kada se isti primjenjuje kao isprava u postupku provoza,
- b) propisane carinske prijave, kada se u slobodnu zonu (radi njenog naknadnog ponovnog izvoza ili izvoza) unosi i smješta roba nakon nekog od carinskih postupaka s ekonomskim učinkom koji je započeo izvan slobodne zone (npr. postupak unutrašnje obrade, privremenog uvoza). Pri tome, u carinsku prijavu i u evidenciju zaliha robe obavezno moraju biti unijete i odgovarajuće oznake iz člana 16. stav (1) tačka g) ovog Uputstva (ovisno od situacije), radi praćenja kretanja robe i eventualne naplate indirektnih poreza (u dalnjem tekstu: carinski dug), odnosno radi primjene člana 125. Zakona (veza član 30. ovog Uputstva),
- c) prijevozne isprave, u slučajevima kada slobodna zona neposredno graniči s državnom granicom, ako je roba direktno unesena u slobodnu zonu pomorskim, riječnim ili vazdušnim putem, te drumskim putem bez prolaska kroz druge dijelove carinskog područja BiH u slučaju kada je slobodna zona smještena na kopnenoj granici BiH i druge zemlje. Prijevozne isprave mogu biti bilo koje isprave koje se odnose na prijevoz, kao što su tovarni listovi, manifesti, popisi brodskih tereta i drugo (ovisno do vrste transporta robe), ako sadrže sve potrebne podatke za identifikaciju robe.

(2) Podnesena isprava kojom se strana roba unosi i smješta u slobodnu zonu evidentira se u Kontrolnik za stranu robu koja se unosi u slobodnu zonu - K1 (u dalnjem tekstu: kontrolnik K1) kojeg ručno vodi nadzorni carinski organ, dok ne bude uspostavljeno elektronsko vođenje kontrolnika. Izgled i sadržaj kontrolnika K1 dat je u Prilogu 5. ovog Uputstva. Ovjeru unosa strane robe u slobodnu zonu postupajući carinski službenik vrši na podnesnoj ispravi, koja ovjera treba da sadrži: oznaku "K1", zatim redni broj i datum pod kojim je u kontrolniku zavedena isprava, službenu šifru i potpis carinskog službenika i otisak službenog pečata.

(3) Za smještaj robe u slobodnu zonu kontrolnog tipa II, podnosi se carinska prijava IM 7 za postupak carinskog skladištenja, uz dokumentaciju propisanu članom 125. stav 2. Odluke, pri čemu se primjenjuju odredbe propisane za postupak carinskog skladištenja.

Član 13.

(Unos i smještaj bh. robe u slobodnu zonu)

(1) Bh. roba se unosi i smješta u slobodnu zonu kontrolnog tipa I na osnovu:

- a) u slučaju bh. robe koja se unosi u slobodnu zonu radi korištenja u proizvodnji ili radi potrošnje u zoni:
 - 1) fakture, kada se u slobodnu zonu smješta bh. roba koju korisnik zone kupuje na ostalom dijelu carinskog području BiH od druge osobe, koja mora sadržavati podatke o porezu na dodatu vrijednost,
 - 2) otpremnice, kada korisnik zone smješta u slobodnu zonu vlastitu robu s ostalog dijela carinskog područja BiH,
- b) izdatnice, u slučaju unosa bh. robe koja je namijenjena samo skladištenju u slobodnoj zoni (ne postupku carinskog skladištenja), u kojoj izdatnici trebaju biti unijeti podaci o broju i datumu rješenja iz stava (3) ovog člana,

- c) izvozne carinske prijave, kada se bh. roba smještajem u slobodnu zonu kvalificuje za mjere iz člana 159. tačka b) Zakona, odnosno iz člana 4. tačka b) ovog Uputstva.

(2) Roba iz stava (1) tačka b) ovog člana može se skladištiti u slobodnoj zoni samo ako se time ne otežava carinski nadzor nad poslovanjem u slobodnoj zoni i ako je to odobreno rješenjem iz člana 8. ovog Uputstva.

(3) Isprave iz stava (1) tačka a) i b) ovog člana podnose se u dva primjerka, a iste nadzorni carinski ured zavodi u Kontrolnik za bh. robu koja se unosi u slobodnu zonu - K2 (u dalnjem tekstu: kontrolnik K2), kojeg ručno vodi dok ne bude uspostavljeno elektronsko vođenje kontrolnika. Izgled i sadržaj kontrolnika K2 dat je u Prilogu 6. ovog Uputstva. Ovjeru unosa bh. robe u slobodnu zonu postupajući carinski službenik vrši na podnesnoj ispravi (na oba primjerka), nakon čega jedan primjerak odnosne isprave zadržava u službenoj evidenciji, a drugi vraća njenom podnosiocu. Navedena ovjera treba da sadrži: oznaku "K2", redni broj i datum pod kojim je u kontrolniku zavedena isprava, službenu šifru i potpis carinskog službenika i otisak službenog pečata.

(4) U kontrolnik K2 unose se i podaci o izvoznoj carinskoj prijavi iz stava (1) tačka c) ovog člana.

Član 14.

(Potvrda o unosu robe u slobodnu zonu)

Ako se na osnovu unosa robe u slobodnu zonu može zahtijevati povrat plaćenih uvoznih dažbina ili odustajanje od naplate neplaćenih uvoznih dažbina, ili ako se na osnovu unosa u slobodnu zonu bh. robe iz člana 13. stav 1. tačka c) ovog Uputstva mogu zahtijevati pogodnosti koje se vezuju za tu robu, nadzorni carinski organ će, na zahtjev korisnika zone, potvrditi unos robe (što nije potvrda istupa robe iz carinskog područja BiH), zabilješkom na poledini carinske prijave temeljem koje se roba smješta u slobodnu zonu (npr. "Unos u slobodnu zonu", broj i datum iz kontrolnika, službena šifra i potpis carinskog službenika i ovjera službenim pečatom).

Član 15.

(Potvrda o carinskom statusu robe)

(1) Na zahtjev korisnika zone, kada se roba unosi ili vraća u drugi dio carinskog područja BiH, nadzorni carinski organ, na zahtjev korisnika zone, potvrdit će carinski status robe smještene u slobodnoj zoni kao bh. robe ili kao strane robe, izdavanjem Uvjerenja o carinskom statusu na obrascu i uz primjenu odredaba iz Priloga 51 Odluke.

(2) Korisnik zone potvrđuje bh. status robe putem Uvjerenja o carinskom statusu kada se strana roba prijavi za stavljanje u slobodan promet u skladu sa članom 167. stav 1. tačka (a) Zakona, kao i kada je u slobodan promet u zoni stavljena roba nakon postupka unutrašnje obrade ili postupka prerade pod carinskom kontrolom.

(3) Kada se Uvjerenjem o carinskom statusu ili nekim drugim dokumentom ne dokazuje status robe kao bh. robe ili strane robe, shodno članu 172. stav 2. Zakona, roba se smatra:

- a) robom iz BiH s ciljem plaćanja izvoznih dažbina, primjene izvoznih dozvola i drugih mjera izvozne trgovinske politike,
- b) stranom robom u svim drugim slučajevima.

GLAVA IV. POSTUPANJE S ROBOM U SLOBODNOJ ZONI

Član 16. (Evidencija zaliha u slobodnoj zoni)

(1) Korisnik zone kontrolnog tipa I, u skladu sa članom 169. Zakona, dužan je voditi evidenciju zaliha o robi u slobodnoj zoni koja mu je odobrena u skladu sa članom 8. ovog Uputstva. Evidencija zaliha, shodno članu 408. Odluke, mora sadržavati najmanje sljedeće:

- a) sve podatke o: oznakama, identifikacionim brojevima, broju i vrsti pakovanja s raspoloživim podacima, količini robe, uobičajeni trgovački opis robe, kao i identifikacijske oznake kontejnera kada je to potrebno,
- b) podatke koji omogućavaju svakodnevno nadziranje robe u slobodnoj zoni, naročito njena lokacija, carinski odobreno postupanje ili upotreba koja joj je određena nakon smještaja u slobodnu zonu ili njen ponovni ulazak u drugi dio carinskog područja,
- c) podatke iz prijevozne isprave korištene prilikom unosa i iznošenja robe,
- d) podatke o carinskom statusu robe (da li je strana ili bh. roba) i kada je to potrebno, podatke o Uvjerenju o carinskom statusu robe ili drugom dokazu o carinskom statusu robe,
- e) podatke o uobičajenim oblicima rukovanja robom,
- f) datum upisa unosa u, odnosno iznošenja robe iz slobodne zone,
- g) posebne oznake za slučaj da je roba prethodno bila predmetom obavljanja proizvodnih radnji u okviru postupka unutrašnje obrade ili je bila u postupku privremenog uvoza, ako se unosom robe u slobodnu zonu završava odnosni postupak, i to:
 - 1) kod unutrašnje obrade po sistemu obustave plaćanja, shodno članu 346. Odluke, za dobivene proizvode ili robu u nepromijenjenom stanju upisuje se oznaka "UO/O roba", a ukoliko roba podliježe i primjeni posebnih mjera trgovinske politike, pored ove oznake unosi se i zabilješka: "Trgovinske mjere",
 - 2) kod unutrašnje obrade po sistemu povrata dažbina, shodno članu 347. Odluke, za dobivene proizvode stavlja se oznaka: "UO/Proba",
 - 3) za privremeni uvoz, shodno članu 380. Odluke, stavlja se oznaka "TA roba",
- h) podatke koji se odnose na robu koja puštanjem u slobodan promet ili stavljanjem u postupak privremenog uvoza ne bi podlijegala plaćanju uvoznih dažbina, niti trgovinskim mjerama, a čija upotreba ili odredište se moraju provjeravati,
- i) podatke o nadzornom carinskom organu.

(2) Nadzorni carinski organ može odustati od traženja nekih podataka navedenih u stavu (1) ovog člana kada to ne utiče na nadzor ili kontrolu nad slobodnom zonom.

(3) Nadzorni carinski organ može, za vođenje evidencije u slobodnoj zoni kontrolnog tipa I i tipa II, kao evidenciju prihvati i evidenciju iz knjigovodstva korisnika zone, ako takva evidencija sadrži sve neophodne podatke koji u svakom trenutku omogućavaju jasan uvid u stvarno stanje robe.

(4) Kada se evidencija mora voditi za potrebe carinskog postupka, podaci koji se u toj evidenciji nalaze ne moraju se unositi u evidenciju iz stava (1) ovoga člana.

(5) Ukoliko je radi specifičnosti carinskih postupaka koji će se obavljati u slobodnoj zoni potrebno unijeti više podataka u evidenciju, korisnik je dužan istu dopuniti.

(6) Evidencija koju vodi korisnik zone kontrolnog tipa II mora minimalno sadržavati podatke iz člana 314. i 325. Odluke, a ista u svakom trenutku treba omogućavati jasan uvid u stvarno stanje robe.

(7) Korisnik zone na jednak način mora voditi i evidenciju o domaćoj robi iz člana 13. stav (1) tačka b) ovog Uputstva.

Član 17.

(Neslaganje stvarnog stanja sa stanjem u evidenciji)

(1) Ako korisnik zone utvrđi da se stvarno stanje zaliha robe i stanje u evidenciji zaliha ne slažu, o tome mora odmah obavijestiti nadzorni carinski organ. Ako nadzorni carinski organ utvrđi da je pri tome nastao carinski dug, dužan je preuzeti sve potrebne radnje radi obračuna i naplate istog.

(2) Korisnik zone koji prestaje s poslovanjem u slobodnoj zoni ili obavljanjem pojedine djelatnosti u slobodnoj zoni, mora odmah obavijestiti nadzorni carinski organ i podnijeti mu konačne podatke o evidenciji zaliha robe radi provjere, te utvrđivanja carinski odobrenog postupanja ili upotrebe za preostale zalihe robe.

(3) Korisnik zone mora preuzeti potrebne mjere da lica koja je zaposlio za obavljanje djelatnosti u slobodnoj zoni poštuju provedbu mjera carinskog nadzora i provjere.

Član 18.

(Postupanje s robom u slobodnoj zoni)

(1) Strana roba smještena u slobodnoj zoni, dok se nalazi u slobodnoj zoni, može da:

- a) bude stavljena u slobodan promet prema uvjetima propisanim za taj postupak i u skladu sa članom 171. Zakona,
- b) bude podvrgнутa uobičajenim oblicima rukovanja iz člana 106. Zakona bez odobrenja,
- c) bude stavljena u postupak unutrašnje obrade prema uvjetima propisanim za taj postupak,
- d) bude stavljena u postupak obrade pod carinskom kontrolom prema uvjetima propisanim za taj postupak,
- e) bude stavljena u postupak privremenog uvoza prema uvjetima propisanim za taj postupak,
- f) bude ustupljena carinskim organima u korist države BiH u skladu sa članom 174. Zakona,
- g) bude uništena, pod uvjetom da se nadzornom carinskom organu dostave svi traženi podaci.

(2) Svako postupanje s robom u slobodnoj zoni, korisnik zone mora, bez odlaganja, unijeti u odobrenu evidenciju zaliha iz koje mora biti prepoznatljiv postupak u vezi s robom.

(3) Nadzorni carinski organ obavlja carinski nadzor i kontrolu u zoni i u odobrenoj evidenciji, shodno njegovojoj analizi i procjeni rizika, odnosno kada god obavljanje tih radnji smatra potrebnim.

Član 19.

(Stavljanje robe u slobodan promet)

(1) Ako se strana roba smještena u slobodnu zonu stavlja u slobodan promet, korisnik zone podnosi carinsku prijavu za stavljanje robe u slobodan promet, uz primjenu mjera trgovinske politike, završavanje drugih radnji predviđenih u vezi s robom i naplatu carinskog duga kojem podliježe, kada, u skladu sa članom 76. Zakona, strana roba stiče status bh. robe.

(2) Ako korisnik zone koji je lice iz BiH stranu robu koju je smjestio u slobodnoj zoni, bilo da se radi o robi koju je taj korisnik zone kupio od inostranog prodavca prije njenog smještaja u slobodnu zonu ili o robi koju je kupio u zoni od stranog lica kao korisnika zone, namjerava prodati licu iz BiH toj prodaji, prethodno, mora uslijediti stavljanje robe u slobodan promet od strane tog korisnika zone na osnovu propisane carinske prijave.

Član 20.
(Postupak unutrašnje obrade u slobodnoj zoni)

(1) Korisnik zone koji namjerava da obavlja unutrašnju obradu u slobodnoj zoni po sistemu obustave plaćanja (ili organizuje izvođenje unutrašnje obrade), mora prethodno, prije otpočinjanja proizvodnih radnji, od nadležnog carinskog organa ishoditi odobrenje za unutrašnju obradu.

(2) Postupak unutrašnje obrade u slobodnoj zoni u svemu se jednako odvija kao da se provodi u drugom dijelu carinskog područja BiH, uz izuzetak naveden u članu 27. ovog Uputstva.

(3) Ako će korisnik zone dio proizvodnih radnji u okviru postupka unutrašnje obrade obavljati unutar slobodne zone, a dio u drugom dijelu carinskog područja BiH ili u drugoj slobodnoj zoni, u tom slučaju podneseni zahtjev i izdato odobrenje za unutrašnju obradu trebaju se odnositi na cijelokupan postupak unutrašnje obrade i sadržavati sve proizvodne radnje potrebne za izradu kompenzirajućih proizvoda u svakoj zoni i na drugom dijelu carinskog područja, kao i podatke o operaterima koji će izvoditi pojedine faze postupka. U takvom slučaju, odobrenjem za unutrašnju obradu treba biti određena obaveza korisnika zone, kao nosioca tog odobrenja, da vodi evidenciju o kretanju te robe, što uključuje i evidentiranje prijenosa robe između operatera u okviru jednog odobrenja, na način koji omogućava nadzor i praćenje privremenog iznošenja iz i vraćanja robe u slobodnu zonu.

Privremeno iznošenje robe iz slobodne zone i njeno vraćanje u slobodnu zonu, korisnik zone mora prijaviti nadzornom carinskom organu, podnošenjem dokumenta na temelju kojeg se te radnje odvijaju.

Privremeno iznošenje robe iz slobodne zone može se odvijati na temelju nekog komercijalnog dokumenta (npr. izdatnica, otpremnica), a njeno vraćanje u slobodnu zonu na osnovu fakture ili druge komercijalne isprave ispostavljene od proizvođača - operatera za usluge koje su obavili nad robom u drugom dijelu carinskog područja BiH ili drugoj slobodnoj zoni.

Svaki dokument koji prati robu prilikom njenog privremenog iznošenja iz slobodne zone, treba sadržavati i: broj i datum odobrenja za unutrašnju obradu, te broj/godinu pod kojim je odnosna roba prilikom njenog unošenja i smještaja u slobodnu zonu zavedena u kontrolnik K1 (npr. K1/35/10.03.2010).

Svaki dokument koji prati robu prilikom njegovog vraćanja u slobodnu zonu nakon privremenog iznošenja, treba sadržavati i: broj i datum odobrenja za unutrašnju obradu, broj i datum dokumenta na temelju kojeg je odnosna roba privremeno iznijeta iz slobodne zone i broj/godinu pod kojim je taj dokument (tj. odnosna roba) zaveden u kontrolnik K3 (npr. K3/25/20.05.2010).

(4) U slučaju privremenog iznošenja robe iz slobodne zone radi drugih razloga (np. radi demonstracije, izložbe i slično) i njenog vraćanja može se koristi neki komercijalni dokument ili List s podacima INF 8 na obrascu iz Priloga 47. Odluke, pri čemu se odgovarajuće primjenjuje četvrti i peti podstav stava (3) ovog člana.

(5) U slučaju iz stava (3) i (4) ovog člana, nadzorni carinski organ vodi Kontrolnik za stranu robu koja se privremeno iznosi iz i vraća u slobodnu zonu - K3 (u dalnjem tekstu: Kontrolnik K3). Ogledni primjer izgleda i sadržaja Kontrolnika K3 dat je u Prilogu 7. ovog Uputstva. Ovjeru privremenog iznošenja iz i vraćanja robe u slobodnu zonu postupajući carinski službenik vrši na podnesenom dokumentu (u dva primjerka), nakon čega jedan primjerak istog zadržava u službenoj evidenciji, a drugi vraća njegovom podnosiocu. Navedena ovjera treba da sadrži: oznaku "K3", zatim redni broj/godinu pod kojim je u kontrolniku K3 zavedena roba na koju se odnosi dokument, datum privremenog iznošenja iz, odnosno vraćanja u slobodnu zonu (zavisno od situacije), službenu šifru i potpis carinskog službenika i otisak službenog pečata.

(6) Korisnik zone obavezan je voditi evidenciju o postupku unutrašnje obrade u skladu s pravilima tog postupka. Kada se roba koja je već u slobodnoj zoni, za koju se vodi evidencija zaliha iz člana 16. ovog Uputstva, stavlja u postupak unutrašnje obrade, evidencija zaliha će se smatrati odgovarajućom i za postupak unutrašnje obrade ako sadrži sve podatke potrebne za postupak unutrašnje obrade u slobodnoj zoni i omogućava provedbu carinskog nadzora nad tim cjelokupnim postupkom.

(7) Ako se roba iz postupka unutrašnje obrade u slobodnoj zoni, ponovno ne izveze iz carinskog područja BiH, nego se stavi u slobodan promet bilo u slobodnoj zoni ili u drugi dio carinskog područja BiH, primjenjuju se propisi koji se odnose na unutrašnju obradu, uključujući i član 19. i 30. ovog Uputstva.

Član 21.

(Ostali carinski postupci u slobodnoj zoni)

(1) Korisnik zone koji namjerava da obavlja postupak obrade pod carinskom kontrolom u zoni, mora prethodno (prije otpočinjanja proizvodnih radnji) od nadležnog carinskog organa ishoditi odobrenje za postupak obrade pod carinskom kontrolom. Postupak obrade pod carinskom kontrolom u slobodnoj zoni u svemu se jednako odvija kao da se provodi u drugom dijelu carinskog područja BiH, uz izuzetak naveden u članu 27. ovog Uputstva.

(2) Postupak privremenog uvoza u slobodnoj zoni, bilo uz potpuno ili djelimično oslobođanje od plaćanja uvoznih dažbina, u svemu se jednako odvija kao da se provodi u drugom dijelu carinskog područja BiH, uz izuzetak naveden u članu 27. ovog Uputstva.

Član 22.

(Uobičajeni oblici rukovanja robom
bez odobrenja carinskog organa)

(1) U skladu sa članom 167. stav 1. tačka (b) Zakona, strana roba koja je smještena u slobodnoj zoni, može bez odobrenja nadležnog carinskog organa, proći uobičajne oblike rukovanja iz člana 106. stav 1. Zakona, odnosno iz Priloga 48 Odluke, koji su neophodni za očuvanje robe, poboljšanje njenog izgleda ili tržišnog kvaliteta ili da se pripremi za distribuciju ili preprodaju.

Član 23.

(Uobičajeni oblici rukovanja
robom po odobrenju carinskog organa)

(1) Vršenje uobičajenih oblika rukovanja robom smještenoj u slobodnoj zoni, bez obzira na tip zone, može, po zahtjevu korisnika zone, biti unaprijed odobreno u skladu sa članom 171. stav 2. Zakona, pri čemu se, u pogledu odobravanja, mogu razlikovati sljedeće situacije:

- po zahtjevu korisnika zone, takvo odobrenje može biti sadržano u samom odobrenju za odobravanje oblika i sadržaja evidencije zaliha strane robe (za slobodnu zonu tipa I), odnosno u odobrenju za vođenje evidencije u slobodnoj zoni kontrolnog tipa II, u kom slučaju korisnik zone, treba prije vršenja odobrenog uobičajenog oblika rukovanja o tome pismeno obavijestiti nadzorni carinski organ, ili
- korisnik zone može nadzornom carinskom organu podnijeti zahtjev u pisanim oblicima za svako pojedino namjeravano vršenje uobičajenih oblika rukovanja.

Obavijest ili zahtjev korisnika zone za vršenje uobičajenih oblika rukovanja s robom u slobodnoj zoni mora sadržavati najmanje podatke o: korisniku zone, nazivu i mjestu slobodne zone, ispravi temeljem koje je odnosna roba smještena u slobodnu zonu, vrsti (opis), količini i carinskoj

vrijednosti robe koja se podvrgava uobičajenim oblicima rukovanja, uobičajenom obliku rukovanja koji će se vršiti nad robom, datumu ili periodu vršenja.

(2) List s podacima INF8 može se izdati kada su elementi koji se mogu uzeti u obzir za utvrđivanje carinskog duga oni koji se mogu primijeniti prije nego što roba prođe odobrene uobičajene oblike rukovanja, tj. u slučajevima kada se, na zahtjev korisnika zone (deklaranta), primjenjuje član 171. stav 2. Zakona. U tom slučaju, za robu koja je u vrijeme smještaja u slobodnu zonu prošla neki od uobičajenih oblika rukovanja odobrenih u skladu sa članom 171. stav 2. Zakona, odnosno stavom (1) ovog člana, nadzorni carinski organ će, na zahtjev korisnika zone izdati List s podacima INF8 u skladu sa članom 320. i Prilogom 47 Odluke, kada korisnik zone takvu robu prijavljuje za stavljanje u slobodan promet ili drugo carinski odobreno postupanje ili upotrebu koje može dovesti do nastanka carinskog duga. U tom slučaju, nadzorni carinski organ će ispuniti polja 11, 12 i 13, potvrditi polje 15 Lista s podacima INF8 i original tog lista vratiti korisniku zone.

(3) Svako vršenje uobičajenih oblika rukovanja iz stava (1) ovog člana, kao i carinska vrijednost robe prije tog postupanja ako je izdat List s podacima INF8, se evidentira u evidenciji zaliha.

Član 24.

(Ustupanje i uništenje robe
smještene u slobodnu zonu)

Kod ustupanja carinskim organima u korist države BiH i uništenja strane robe koja je smještena u slobodnu zonu, primjenjuju se pravila kao kada se navedena carinski odobrena postupanja ili upotreba provode u drugom dijelu carinskog područja BiH.

GLAVA V. IZNOŠENJE ROBE IZ SLOBODNE ZONE

Član 25.

(Iznošenje robe iz slobodne zone)

(1) Podatke o robi koju iznosi iz slobodne zone korisnik zone dužan je unijeti u odobrenu evidenciju, a nadzorni carinski organ u odgovarajući kontrolnik.

(2) U skladu sa članom 170. Zakona, bez odstupanja od posebnih propisa usvojenih prema carinskim propisima kojima se reguliraju posebne oblasti, roba koja napušta slobodnu zonu može da bude:

- a) izvezena ili ponovo izvezena iz carinskog područja BiH, ili
- b) unesena u drugi dio carinskog područja BiH.

(3) Odredbe Trećeg dijela Zakona (član 34. do 54.), s izuzetkom člana od 45. do 50., koji se odnose na bh. robu, primjenjuju se i na stranu robu unesenu iz slobodne zone u druge dijelove carinskog područja BiH, izuzev u slučaju robe koja napušta slobodnu zonu morskim ili vazdušnim putem bez stavljanja u postupak provoza ili neki drugi carinski postupak.

(4) Ako se roba iznosi iz slobodne zone radi izvoza ili ponovnog izvoza, podnosi se:

- a) izvozna carinska prijava (EX 1), kada se izvozi bh. roba iz slobodne zone, ili postojeća izvozna carinska prijava iz člana 13. stav (1) tačka (c) ovog Uputstva za bh. robu iz te odredbe,
- b) izvozna carinska prijava EX3, ako se ponovno izvozi roba kojom se razdužuje odgovarajući carinski postupaci s ekonomskim učinkom obavljen u slobodnoj zoni,

- c) izvozna carinska prijava EX 3, kada se ponovno izvozi ili izvozi roba koja je bila stavljena u odgovarajući carinski postupak s ekonomskim učinkom koji je obavljen u drugom dijelu carinskog područja BiH, a koja je nakon tog postupka, radi njenog naknadnog ponovnog izvoza ili izvoza, bila smještena u slobodnoj zoni,
- d) provozna (TR) carinska prijava za otpremu iz carinskog područja BiH strane robe koja je bila smještena u slobodnoj zoni i prije otpreme nije bila stavljena u neki od carinskih postupaka.

U slučajevima iz tačke c) ovog stava (kada je roba koja je u pitanju bila u postupku unutrašnje obrade ili privremenog uvoza), kod popunjavanja polja 37 carinske prijave za ponovni izvoz ili izvoz treba uzeti u obzir i pravila iz Priloga 20. Odluke (primjer za polje 37. Uvozni/izvozni postupci), što je pobliže propisano i propisima o tim postupcima.

(5) Strana roba koja je unesena iz slobodne zone u drugi dio carinskog područja BiH može se, uz podnošenje propisane carinske prijave:

- a) pustiti u slobodan promet,
- b) pustiti u slobodan promet nakon postupka vanjske obrade u slučajevima kada su kompenzirajući proizvodi dobiveni u postupku vanjske obrade (ili roba u nepromijenjenom stanju), nakon ponovnog uvoza, a prije njihovog stavljanja u slobodan promet u roku za razduživanje vanjske obrade bili smješteni u slobodnu zonu, pri čemu se trebaju uzeti i pravila iz Priloga 20 Odluke - primjer za polje 37. Uvozni/izvozni postupci, što je pobliže propisano propisima o postupku vanjske obrade,
- c) staviti u postupak unutrašnje obrade,
- d) staviti u postupak prerade pod carinskom kontrolom,
- e) staviti u postupak privremenog uvoza,
- f) staviti u postupak carinskog skladištenja,
- g) ponovno izvesti,
- h) staviti u postupak provoza,
- i) ustupiti carinskim organima u korist države BiH,
- j) uništiti pod carinskim nadzorom.

(6) Ako se iz slobodne zone iznosi bh. roba iz člana 13. stav (1) tačka a) i b) ovog Uputstva koja je bila smještena u slobodnu zonu, podnosi se faktura ili otpremnica ili izdatnica (ovisno od situacije) i ista se evidentira kao povrat bh. robe.

(7) Ako se iz slobodne zone u drugi dio carinskog područja iznosi bh. roba iz člana 13. stav (1) tačka c) koja je bila namijenjena izvozu (dakle takva roba se ne izveze), u tom slučaju treba poništiti izvoznu carinsku prijavu i sve finansijske i druge pogodnosti koje je korisnik slobodne zone dobio smještajem te robe u slobodnu zonu.

Član 26.

(Iznošenje robe iz slobodne zone radi upućivanja u drugu zonu ili drugu unutrašnju carinsku ispostavu)

Strana roba smještena u slobodnu zonu može se:

- a) uputiti u drugu slobodnu zonu, u kom slučaju se roba upućuje i smješta u drugu slobodnu zonu provoznom prijavom, a primalac robe dužan je prijem robe unijeti u evidenciju zaliha, koja mu je odobrena u skladu sa članom 8. ovog Uputstva, ili
- b) uputiti, po provoznoj carinskoj prijavi, nadležnoj unutrašnjoj carinskoj ispostavi radi provedbe odgovarajućeg carinskog postupka u koji se roba namjerava staviti. U unutrašnjoj carinskoj ispostavi kojoj je roba upućena podnosi se carinska prijava za zahtijevani carinski postupak shodno članu 25. ovog Uputstva, uz primjenu propisa za odnosni postupak. Ako je carinska ispostava smještena neposredno uz zonu (obzirom da nema kretanja robe od jednog

do drugog mjesta unutar carinskog područja BiH) ne podnosi se provozna prijava, nego prijava za zahtjevani carinski postupak.

Član 27.
**(Garancija za obezbjeđivanje
naplate carinskog duga)**

Za stranu robu smještenu u slobodnu zonu kontrolnog tipa I, kao i za stranu robu koja je u toj zoni podvragnuta postupku unutrašnje obrade, privremenog uvoza ili postupku obrade pod carinskom kontrolom, obzirom da je navedena zona pod carinskim nadzorom, ne polaze se garancije za obezbjeđenje naplate carinskog duga, osim u slučaju iz člana 20. stav (3) i stav (4) ovog Uputstva. U slučaju iz člana 20. stav (3) ovog Uputstva garancija se polaze za cijelokupan posao unutrašnje obrade po datom odobrenju.

**GLAVA VI. CARINSKI DUG U VEZI
S ROBOM U SLOBODNOJ ZONI**

Član 28.
**(Carinski dug koji nastaje prihvatanjem
carinske prijave za puštanje u slobodna promet)**

Za stranu robu koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina, a koja se, u skladu sa članom 167. Zakona, nakon smještaja u slobodnoj zoni, stavlja u sloboden promet ili u postupak privremenog uvoza s djelimičnim oslobođanjem od plaćanja uvoznih dažbina, bilo u slobodnoj zoni ili u drugom dijelu carinskog područja BiH, nastaje carinski dug i za istu treba podnijeti carinsku prijavu za odnosni postupak, uz primjenu propisa i pravila važećih za taj postupak. Uobičajeno je u sloboden promet u zoni stavljati robu kojom će se obavljati proizvodne radnje u zoni, robu za građenje ili adaptaciju objekata u slobodnoj zoni, te robu koja će se drugačije trošiti u slobodnoj zoni.

Član 29.
**(Carinski dug koji nastaje
nezakonitom raspolažanjem robe u zoni)**

(1) Za stranu robu koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina, prilikom njene potrošnje ili upotrebe u slobodnoj zoni pod drugim uvjetima od onih koji su propisani važećim propisima, nastaje carinski dug shodno članu 197. Zakona.

(2) Ako strana roba nestane u slobodnoj zoni koji nestanak korisnik zone ne može opravdati na prihvatljiv način, smatra se da je ta roba bila potrošena ili korištena protivno propisanim uvjetima, te za istu, shodno članu 197. Zakona, nastaje carinski dug.

Član 30.
**(Carinski dug koji nastaje stavljanjem u sloboden promet
robe iz postupka unutrašnje obrade i privremenog uvoza)**

(1) Ako se strana roba iz člana 12. stav (1) tačka b) ovog Uputstva, koja je prethodno bila u postupku unutrašnje obrade ili u postupku privremenog uvoza, nakon njenog unosa (smještaja) u slobodnu zonu, stavlja u sloboden promet bilo u slobodnoj zoni ili u drugom dijelu carinskog područja BiH, i u takvom slučaju roba podliježe naplati carinskog duga i kompenzatorne kamate, kako je to predviđeno za pripadajući postupak, jer ta roba unosom u slobodnu zonu nije izvezena, niti je postupak

završen. Unosom navedene robe u slobodnu zonu postupak se završava samo u vezi s pridržavanjem odobrenog roka razduživanja postupka u koji je roba bila stavljena prije unosa u slobodnu zonu, a postupak će biti završen kada roba napusti carinsko područje BiH.

(2) U skladu sa članom 125. Zakona:

- a) ako se stavlja u slobodan promet (bilo u slobodnoj zoni ili u drugom dijelu carinskog područja BiH) roba iz stava (1) ovog člana koja je bila u postupku unutrašnje obrade po sistemu obustave plaćanja, ista će podlijegati naplati carinskog duga i kompenzatore kamate kako je to predviđeno za pripadajući postupak,
- b) ako se roba iz stava (1) ovog člana koja je bila u postupku unutrašnje obrade po sistemu povrata dažbina, nakon njenog unosa u slobodnu zonu ne izveze, nego ostane (koristi se) u BiH (bilo u slobodnoj zoni ili u drugom dijelu carinskog područja BiH), u tom slučaju plaćeni carinski dug neće se vratiti, a ako je povrat izvršen, mora se naplatiti u iznosu povrata.

Član 31.

(Uobičajeni oblici rukovanja i troškovi
skladištenja kod utvrđivanja carinskog duga)

(1) Ako je strana roba iz slobodne zone za koju je nastao carinski dug bila predmet uobičajenih oblika rukovanja, korisnik zone (deklarant) može, u skladu sa članom 171. stav 2. Zakona, zahtijevati utvrđivanje visine carinskog duga na osnovu vrste robe, carinske vrijednosti i količine kao da nije bila predmet uobičajenih oblika rukovanja (veza član 23. ovog Uputstva). Član 171. stav 2. Zakona se ne može primijeniti u slučaju iz člana 167. stav 1. tačka (b) Zakona, odnosno iz člana 22. ovog Uputstva, tj. kada je roba prošla uobičajene oblike u slobodnoj zoni bez odobrenja nadležnog carinskog organa.

(2) Ako se carinska vrijednost robe iz stava (1) ovog člana zasniva na stvarno plaćenoj ili plativoj cijeni u koju su uračunati troškovi skladištenja i održavanja robe dok leži u slobodnoj zoni, takvi troškovi se, shodno članu 171. stav 1. Zakona, ne uračunavaju u carinsku vrijednost te robe, ako se u fakturi iskažu odvojeno.

GLAVA VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32.

(Sastavni dio Uputstva)

Sastavni dio ovog Uputstva čine:

- a) Prilog 1. iz člana 7. stav (4) tačka a) ovog Uputstva - obrazac zahtjeva za odobravanje oblika i sadržaja vođenje evidencije za stranu robu u slobodnoj zoni,
- b) Prilog 2. iz člana 7. stav (4) tačka b) ovog Uputstva - obrazac zahtjeva za odobravanje oblika i sadržaja vođenje evidencije za bh. robu u slobodnoj zoni,
- c) Prilog 3. iz člana 8. stav (3) tačka a) ovog Uputstva - ogledni primjer rješenja za odobravanje oblika i sadržaja vođenje evidencije za stranu robu u slobodnoj zoni,
- d) Prilog 4. iz člana 8. stav (3) tačka b) ovog Uputstva - ogledni primjer rješenja za odobravanje oblika i sadržaja vođenje evidencije za bh. robu u slobodnoj zoni,
- e) Prilog 5. iz člana 12. stav (2) ovog Uputstva - izgled i sadržaj Kontrolnika za stranu robu koja se unosi u slobodnu zonu - K1,
- f) Prilog 6. iz člana 13. stav (3) ovog Uputstva - izgled i sadržaj Kontrolnika za bh. robu koja se unosi u slobodnu zonu - K2,
- g) Prilog 7. iz člana 20. stav (5) ovog Uputstva - izgled i sadržaj Kontrolnika za stranu robu koja se privremeno iznosi iz i vraća u slobodnu zonu - K3.

Član 33.
(Stupanje na snagu)

Ovo Uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

**Broj: 01-02-2-2500/09
Datum, 23.10.2009. godine**

**DIREKTOR
Kemal Čaušević**